

Silvo Šinkovec

Resnica in 'resnice'

Ljudje gledamo na svet zelo različno. Vsak si oblikuje svojo življenjsko filozofijo. Potrebujemo okvire, ki nam pomagajo pojave in dogodke spraviti v smiselno celoto. Govorimo o pogledih in stališčih, o mnenjih.

Menimo, da smo v naravoslovju bolj natančni kot v družboslovju. Materijo lažje raziskujemo in bolj objektivno spoznavamo. A tudi na tem področju se védenje zelo spreminja. Danes materijo težko opredelimo kot nekaj, kar primeš in veš, da obstaja, saj gre za hitro gibanje majhnih delcev in v glavnem le za prazen prostor. Težko postavimo mejo med materijo in energijo. Kot makrokozmos se tudi mikrokozmos odmika oprijemljivosti. Znanstveno objektivnost in gotovost nadomešča čudenje, negotovost in novo raziskovanje. Materija se kaže kot skrivnostno lepa in včasih kruto težka.

Družboslovje je še bolj zapleteno, pri raziskovanju smo manj objektivni. Pa vendar vidimo, da lahko s primerno metodologijo z veliko gotovostjo raziskujemo družbene pojave. Okvir, kriteriji in cilj raziskave določajo rezultate. Zato smo prepuščeni lastnemu postavljanju kriterijev in ciljev raziskovanja, subjektivnosti. Vemo, da šele dobra interpretacija rezultatov daje verodostojnost podatkom.

Na podlagi česa interpretiramo? Na podlagi svojega razumevanja sveta, svoje filozofije, svojega miselnega obzorja, na podlagi svojih predsodkov. Vsi. Zato so naši pogovori le bežno dotikanje resnice, pogosto le bežno iskanje in preverjanje skupnih izhodišč. Velikokrat se močno razhajamo. Mejo med ideologijo (prepričanjem) in znanostjo (znanjem) je pogosto težko potegniti, pa vendar se moramo truditi, da ju ločimo.

Ne obstaja več resnic. Resnica je ena sama. Vsak pa pozna le del resničnosti. Zgodovina je na primer takšna, kot se je zgodila. Res pa je, da imamo o njej več mnenj in stališč, več pogledov. Vsi pa smo del iste zgodbe, iste resnice, istih dogodkov. Če smo odprti in iščemo resnico, se nam zgodovina odstira, njena resničnost razodeva.

Prenova srednje šole bi morala pretresti predsodke, vgrajene v našo šolsko politiko in v učbenike. Novost bi pomenila *odločitev za filozofijo (pogled), ki temelji na iskanju resnice*. Iskreno in resnično preverjanje izhodišč lahko ustvari novo kulturo. Bojim pa se, da se ustvarjalci prenove ne bodo upali spoprijeti z velikimi in pomembnimi vsebinskimi vprašanji, ampak se bodo raje zadovoljili z okvirnimi, formalnimi in organizacijskimi vidiki prenove. Toda živeti v Evropi, biti del širokega sveta in ohraniti svojo istovetnost pomeni imeti trdno in jasno misel o sebi in o drugih, pomeni energijo usmerjati v ustvarjalno iskanje in se ne zadovoljiti z majhnimi vprašanji.

Učitelj je nosilec prenove, ustvarjalec kulturnega prostora, soustvarjalec interpretacije življenja. Kako globoko seže njegova misel, je odvisno od osebne dela, razmišljanja, stalnega spopolnjevanja in kritičnega pogleda na lastno misel in na misel drugih. Ob dnevu učiteljev, 5. oktobru, želim vsem učiteljem, da bi se še bolj zavezali iskanju Resnice.